

1921. MÁJUS 15.

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

LX. ÉVF.

KÖZLÖNYE

9—10. FÜZET

KIADJA: AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

Szerkeszti:

BUND KÁROLY

Megjelenik minden hó 15-én.

* Előfizetési díj egy évre 120 korona.

Az Orsz. Erd. Egyes. oly alapító tagjai, kik legalább 300 K alapítványt tettek, valamint a rendes tagok az esedékes alap. kamat, illetőleg 20 K évi tagsági díj, valamint az 1920. évre alapító és rendes tagokra nézve egyaránt kivetett 40 K pótdíj fejében kapják. Azok az alapító tagok, kik 300 K-nál kevesebbet alapítottak, ezen felül 10 K-t fizetnek.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Lipótváros, Alkotmány-utca 6. sz. II. em.

↔ A lap irányával nem ellenkező hirdetések mérsékelt díjért közölhetnek. ↔

(Telefon: 37—22.)

A gyertyán térfoglalása, mint égető erdőgazdasági probléma.

Irta: *Majerszky István* közalapítványi erdőtanácsos.

Ha az erdő ezelőtt nemzeti vagyon volt, most Csonka-Magyarországnak nemzeti kincse.

Ezt nem kell bővebben bizonyítanom. Elvesztettük erdeinknek 85%-át; de csak terület szerint, érték szerint ennél is többet. Sőt valószínűleg terület szerint is többet, mert meg vagyok győződve, hogy az erdők törzskönyvében sok olyan terület szerepel, különösen Nógrád-, Heves-, Borsod-, Abauj-, Zemplén s egyáltalában az északi megyékben erdőség gyanánt, mely ma már a valóságban mező, vagy bokros legelő, ha ugyan nem teljesen kopár.

Nézzük megmaradt erdeinknek állapotát általánosságban. Kikapcsolva egyes valóban jól ellátott birtokokat, bizony igen nagy részben kiszarolt, legnagyobb részt fiatal, jól-rosszul felujult, legtöbbször csak sarjból álló, ritka, agyonlegeltetett, kopárosodásnak indult erdőterületek képezik Csonka-Magyarország erdőállományát. De ha a régibb idő óta ugynevezett rendszeres erdőgazdaságot

folytató erdőbirtokokat nézzük is, sajnos, a fenti kép sokszor rájuk is illik. Az elfogulatlan és nyitott szemmel járó szemlélő szomorúan kénytelen megállapítani, hogy az erdőbirtokok ezen utóbbi kategóriájánál is, az *eddig* u. n. rendszeres gazdálkodás az erdők abszolút értékét megszámlálhatatlan millióval csökkentették. Lássuk csak, mily minőségű erdőtőkével kezdődött a „rendszeres” erdőgazdálkodás és mit ad át az utókornak.

Közbevetőleg újból hangoztatom, hogy általános országos képet rajzolok és a kivételekre, melyek a jelen esetben csakugyan dicsérendők, nem vonatkoznak szavam.

Nem kell történelmi bizonyítékok után kutatni, ezidőszent még a helyszínen is megállapítható, hogy a Pilisnek, a Vértesnek, Bakonynak, Mecseknek, nyugaton az Írott kőnek, s ezek magasabb nyulványainak és hidegebb oldalainak ősfája a bükk, a melegebb oldalaknak és az alacsonyabb dombvidéknek főfája — csekély kivétellel — a tölgy és cser. Ugyanez áll a Mátrára, a Bükkre és az Abauj-Zempléni hegyekre is. Elődeink tehát bükköt, tölgyet vágtak, még mi is bükköt és tölgyet vágunk, de vajjon mit fognak utódaink vágni?

A rendszeres erdőgazdaság célja az erdő talajának és a rajta álló faállománynak olyan használata, hogy az erdő tartamosan, a viszonyokhoz mért lehető legnagyobb jövedelmet hajtja. Efelé kell az erdőgazdaságnak törekednie.

Mi vágunk és vágunk magról kelt bükköt és tölgyet, s utódainknak hagyunk — megint kikapcsolva a kivételeket — legjobb esetben tölgy- vagy cser sarjerdőt, illetve gyertyánt.

Amely *rendszeres* erdőgazdaság így oldotta és oldja meg feladatát; az csak rendszeresen *kihasználta* azt, amit az elődöktől kapott, de nem *gazdálkodott* rendszeresen és az utódoknak az általa élvezett abszolút értékből csak roncokat ad át. Ez pedig nem a rendszeres erdőgazdaság célja. Így a feladat nincs megoldva.

Az okok, melyek ezen átalakulást létrehozták és sajnos, létrehozzák még ma is, többfélék. Álljon itt néhány a főbbekből.

Ilyen először is az integer Magyarországon uralkodott erdőbőség. Fa volt elég. A másik ok erdőtörvényünk lanyhasága. A birtokosnak az erdő helyén csak új fát kellett mutatnia, s elég volt téve a törvénynek. Még a kötött birtokokon sem törődtek

vele, hogy az üzemterv rendelkezéseinek a felujtást illetőleg hogyan lesz elég téve; ha törődtek volna, nem volnának ezek a szomorú eredmények. A legfőbb ok pedig, bármennyire nehezemre esik kimondanom, magában a személyzetben rejlik. A kiképzés bizonyos hiányai s különösen a matematikai elem bizonyos tultengése a szűkebb értelemben vett természettudományok rovására oly formalizmust szült, amelynek nyomai lépten-nyomon észlelhetők. A fő volt, a formák betartása, a lényeg, az sokszor mellékes maradt. Ha a papiroson és forma szerint szépen ki volt valami czirkalmazva, egyes esetek elintézését, s az üzemtervek végrehajtását egyaránt tekintve, vajmi kevésszer tétetett bírálat tárgyává, hogy az előírások megfelelnek-e a természet, a gazdaság követelményeinek, sőt, ha valamiről nyilvánvalóvá lett is, hogy rossz és idejétmúlt, vagy egyenesen káros a gazdaságra, azon az előíráson vagy szokáson változtatni csaknem lehetetlen volt, s. j. volt sokszor annak, aki változtatni akart. Ez sok szakembernek kedvét szegte.

De teljesen önállóan működő erdőgazdák is sok hibát követtek el, különösen a tölgyesek és bükkösök természetes uton való felujtása körül. Az oktatás fogyatékoságai és az, hogy jó példák, amelyeket követni lehetett volna, ritkák voltak, adják magyarázatát ennek a jelenségnek, mert az erdő iránti meleg szeretetet a magyar erdészeti személyzet minden intézkedő hatáskörrel bíró tagjában fel kell tételeznünk.

Az az erdész, aki nem tud az erdő nyelvén beszélni, nem tud a természet nyitott könyvében olvasni, nem tudja magát beleélni az erdő életébe, az lehet jó, sőt kitűnő erdőkihasználó, de nem erdőgazda a szó nemesebb értelmében. Ámde bármik is az okai, tény az, hogy Csonka-Magyarországon a levágott gyönyörű tölgyesek és bükkösök helyén tengernyi gyertyános és ennél is silányabb faállomány terül el.

Mi történt eddig? Az ősbükkösökben és tölgyesekben eddig is ott volt beszórva egy-egy példányban a gyertyán. A gyertyán nagyon árnyat tűrő, tehát csemetéi a még érintetlen erdő minden kis hézagában megélnek, ahol még a bükk sem él meg. A gyertyán minden évben terem magot, ezt a szárnyas magot, mely azonkívül ritkán meddő, a szél messzire elhordja, az kicsi-

rázik, s az árnyékban néha talán évtizedeken át is eltengődik, anélkül, hogy gyufaszálnál nagyobb vastagságot és magasságot elérne. Jön a vágás. Télen még kopár a kitakarított vágás talaja, mert a vékonyka gyertyáncsemete észre sem vehető, de a következő ősszel az erdőgazda „örömmel” állapította eddig meg, hogy annyi ujutat van a vágásterületen, hogy mesterséges ültetésre alig van szükség. Igen, de csak azt látta, hogy csemete van ott, de hogy milyen, azt már nem bírálta, hanem örült, hogy a felujítás biztosítva van.

Vagy fokozatos felujításnál. Az állomány meg lett többé-kevésbbé ritkítva. Inkább többé, mint kevésbbé. S az erdőgazda várta a természetes felujulást. S egy-két év alatt megint csak „örömmel” tapasztalta, milyen szép sűrűn telepedett meg az ujutat az öreg fák alatt. A felujulás biztosítva volt, tehát a területet tarra lehetett vágni.

Csak hogy megint elnézte, hogy az ujutat legnagyobb részt, vagy talán egészben, gyertyán. A vágás alja zöldelt és pedig facsemetétől zöldelt, s ez elég volt.

Az üzemtervek rendszeren előírják, hogy az egyes fajok bizonyos elegyarányban tenyésztessenek. Ezekben az előírásokban a gyertyántenyésztésről nincs szó, hanem rendszeren csak a bükk és a tölgy elegyarányáról. A kivitelnél már most a rendes eljárás az, hogy a rendezettebb gazdaságokban az előkészítés alkalmával alátélepitenek bizonyos mennyiségű tölgymakkot. Bükköt talán soha, az még nem szokás. Az a makk aztán néha kikel, néha nem. Bükk, ha nem volt megtelepülve, esetleg egy ugyanakkor bekövetkező makktermés következtében megtelepszik, de ha nem, az sem baj. Jön a végvágás ideje, mely feltétlenül be lesz tartva, még akkor is, ha az anyaállomány alatt egyetlen csemete sincs, mert hisz így van ez a részletes főhasználati tervben előírva, sőt nemcsak a térképbe is berajzolva, de még a természetben is kitűzve és azt be kell tartani, a terület tehát tarra lesz vágva. A gazda pedig várja, mikor zöldül vágása és nagyon örül, ha gyertyántól zöldül s még jobban, ha a gyertyán között itt-ott bükköt, sőt tölgyet is lát.

S itt meg kell állnunk a természetes felujítás vázolt régi módjánál, mely előírta, hogy az üzemtervileg megállapított fél-

fordulószaki terület a félfordulószak alatt ki volt használandó, akár volt a területen csemetés, akár nem.

Ez rettenetes intézkedés volt, mely mint a bükkösök és tölgyesek helyén keletkezett gyertyánosok — s még jó, ha gyertyánosok — mutatják, milliárdokkal csökkentette erdeink értékét.

S van, aki még ma is ragaszkodik hozzá, mert a papíron való kezelés így egyszerű formába szorítható.

A félfordulószak első felében kivágja az állomány felét, a másik felében a másik felét, közbe volt-e makktermés, főleg bükk-makktermés, az mellékes. A makktermés hiányát alátélepitéssel akarja pótolni, s ha az nem sikerült, a vágást tarolás után csemetével beültetni, s ha az sem sikerül, hanem időközben a vágást ellepi a fű, gyom, kecskefűz, akkor örül, hogy van olyan hely is, ahol gyertyán is van.

Kétségtelenül lehet így is felujítani, s ha nem kimélem a költséget, kellő elegyarányu fiatalosokat létrehozni; de ezt tölgyesnél könnyebben érem el tarvágás és a területnek azonnal való beültetése által, amikor is az elgyertyánosodás veszedelmét legjobban elkerülöm, bükkösnél azonban legfeljebb elgyertyánosodást érek el, ahogy azt az országban folyton nagyobb teret foglaló gyertyánosok bizonyítják.

Ha a természetes felujítás tisztán az erdősítési költség megtakarítása szempontjából volna jogosult, akkor jelenleg, amikor a magas faárak miatt az erdő inkább elbirja a nagy erdősítési költséget is, nem kellett volna a földmivelésügyi minisztériumnak, éppen most szorgalmazni a természetes felujítást, mert hiszen az erdőgazdaság elbirja a nagy újraerdősítési költséget. Ámde tudjuk, hogy a természetes felujítás előnyei nem merülnek ki az erdősítési költség megtakarításában, s éppen azok a többi előnyök, melyeket nem tartok szükségesnek itt felsorolni, de amelyek között egyike a legfontosabbnak az erdők elértéktelenedésének megakadályozása, készítették bizonyára a földmivelésügyi minisztériumot oly új üzemrendezési utasítás mostan való kiadására, amely a természetes felujítás elé a régi erdőrendezési rendszerből folyó akadályokat elhárítani igyekszik.

Azokkal szemben, akik a félfordulószakon belül való tarolás hívei, még csak egy bizonyítékot iktatok ide, a német példát.

A németek a világ első erdőgazdái, s mégis az egész vonalon mindenütt nemcsak elhagyják, hanem egyenesen kerülnek a mesterséges felujtást és inkább több évtizedre tolják ki a természetet.

Az okok után lássuk, mennyivel csökkent az elgyertyánosodás által erdeink értéke.

A gyertyán kitűnő tűzifa. Technikai alkalmazhatósága azonban nagyon korlátolt és korlátolt is lesz mindig, mert újabb alkalmazási területeket egyes rossz tulajdonságai miatt elfoglalni nem fog. Korlátozza alkalmazhatóságát nagy súlya, továbbá csekélyebb méretei, törzsének bordássága, de legfőképpen romlandósága. Így azután mindig csak tűzifa marad, s ha bizonyos célokra ma még kitűnően fizetik is, mint műfát, annak oka az, hogy még kevés megfelelő méretű gyertyánosunk van, de 25—30 év múlva már lesz belőle elég. Ha tehát más hátránya nem is lenne, akkor is roppantul elmarad a gyertyános értéke, főleg a jövőt illetően, a bükk és a tölgy mögött. Legnagyobb hátránya azonban az, hogy roppant lassan nő, bizonyos koron túl pedig bélkorhadt lesz.

Vizsgálatokat folytattam arra nézve, hogy az ugyanazon koru bükkös fatömege hogyan viszonylik a gyertyános fatömegéhez. A vizsgálatokat rajtam kívül álló okokból nem fejezhettem be, de annyit mondhatok, hogy *közepes termőhelyen 80 éves korban a gyertyán csak $\frac{1}{3}$ annyi fatömeget ad, mint a bükk*. S ha felteszszük, hogy egyik is, másik is csak tűzifává lesz feldolgozva, mivel a bükk és gyertyán ára egyforma, a bükkös egy holdja háromszor annyi jövedelmet biztosít, mint a gyertyán. Például ott, ahol a bükk 80 éves korban 200 m^3 holdankénti fatömeget mutat, a gyertyán nem ad többet 70 köbméternél. Ha már most a fa törárát 100 koronának vesszük, a gyertyános egy holdjának értéke 7000, a bükkösé pedig 20.000 korona. Ha azonban a technikai alkalmazhatóságot is számítjuk, most, amikor a bükk alkalmazási tere folyton nő és valószínűleg még nőni fog, az arány a bükkös és a gyertyános értéke közt alighanem olyan, mint 5 az 1-hez.

Hogy pedig a gyertyánossá alakult tölgyesek területe mennyit veszített értékéből, azt jobb nem firtatni, a szakember pillanat alatt átgondolja, a nem szakember előtt pedig hallgassunk vele.

Már az eddigiek is kell, hogy minden még oly kényelmes, még oly könnyelmű erdőgazdát és erdőbirtokost gondolkozóba

ejtsenek arra nézve, hogy az eddig követett, forma szerint „rendszeres” gazdálkodás bűnös hanyagság, vétkes nemtörődomség volt a birtokos érdekeivel, annak utódaival szemben és bűn egyszersmind a nemzet nagy érdekei ellen.

És ez a „rendszeres” erdőelértéktelenítés nem a múlté, ez folyik a jelenben is, és ha az erdőgazdák és birtokosok észbe nem kapnak, még a jövőben is sok-sok millió abszolút értékkel fog kevesbedni az erdőbirtokosok és a nemzet vagyona.

Ezek után különösen a birtokosok kíváncsiak lesznek, miért van az, hogy a gyertyán olyan könnyen tért foglal és a bükköt, tölgyet annyira visszaszorítja.

Az előbb vázolt, az emberekben rejlő okok mellett, főleg a gyertyán természetrajza teszi őt erre képessé. Röviden már ez is érintve volt. Nagy árnytűrő képessége, az, hogy elég korán és minden évben terem csiraképes magot, hogy a szél ezt messzire elhordja. Ezek mind oly tulajdonságok, melyek a tölgyben és a bükkben kevésbé vannak meg, s így a gyertyánt alkalmassá teszik, hogy amazok előtt települjön meg az erdő talaján, s mikorra azok jönnének, az ő csemetéi már oly nagy mennyiségben vannak jelen, s oly erősek, hogy a tölgyet és bükköt nem engedik élni.

Egy további, a gyertyánt a tölgygyel és bükkal versenyképessé tevő tulajdonsága, az erős sarjadzóképeség, különösen a fiatal korban.

Kérdés már most, hogyan védekezzünk erdeink elgyertyánosodása, s így további elértéktelenedése ellen.

A probléma nehéz. A gyertyánnak előbb vázolt tulajdonságai neki olyan előnyöket biztosítanak, hogy azokkal megküzdeni nemcsak a bükknek, tölgynek magának, hanem az embernek is nem mindennapi feladat.

A munka két részre oszlik. Első a gyertyán szaporodásának megakadályozása ott, ahol idáig csak szórványosan fordul elő; a második a gyertyán visszaszorítása ott, ahol már ő szorította ki az őshonos tölgyet, csert és bükköt.

A feladat első részénél a teendő olyasféle, mint a kecskefűz ellen való védekezés, azzal a különbséggel, hogy a gyertyán árnyat tűrő, hosszú életű és szívósabb lévén, a védekezés még nehezebb. Első dolog jóval azelőtt, tehát már 10—15 évvel előbb, mint a

vágások bizonyos helyre érnek, onnan az összes gyertyánt előhasználatképen kivágni. És pedig kivágni még akkor is, ha nyomán hézagok támadnak, mert még így is nő belőle elég, s a szél a távoli erdőkből annyi magot hoz, hogy ugysis kelletténél több gyertyánunk lesz. A következő teendő az erdő alatt már megtelepedett gyertyánfiatalos kiirtása. Ez az erősebb csemetéknél kivágás, gyenge csemetéknél kitépés által történhet.*) Megjegyzendő, hogy a munka egyszeri végzése által nem sokat érünk, mert az erősebb tűre vágott vesszők kisarjadnak, az aprókból pedig sok elkerülte figyelmünket. Tehát mind a két módot ismételni kell, még pedig szintén évekkal a vágás beállítása előtt. A harmadik teendő a vágás után a fiatalosok szorgalmas tisztogatása, nemcsak a kecskefűz és nyár, hanem a gyertyántól is, melyet ezentul szintén gyomfának kell tekinteni.

Az anyaállomány alatt már megtelepedett gyertyánfiatalos irtása és a vágások tisztogatása nem hoz közvetlen hasznót, hanem csak kiadást; és ez is egyik oka erdeink elértéktelenedésének, mert a legtöbb birtokos irtózott közvetlen hasznót nem hajtó kiadástól. Pedig de sok millióval érne többet erdeje most, ha annak idején nem takarékoskodik az ezresekkel.

De az erdészeti tudományban magában is rejlik a hiba egy része. Mi ugyanis az erdő értékét úgy számítjuk, hogy minden kiadást a forduló végére tőkésítünk. Persze, hogy a 100 korona kiadásból 100 év múlva ilyenformán ezer koronák lesznek.

Pedig hát valójában az ilyen költség csak olyan folyókiadás, akár egy gépnél az olaj, melyet senki sem tőkésít arra az időre, midőn a gép hivatását teljesítve, mással cseréltetik ki. Az erdész azonban úgy gondolkozott, hogy a gyertyán kiirtása nem hozza meg a kamatokat, tehát csak maradjon gyertyános.

Még nehezebb feladat a már elgyertyánosodott területeket visszahódítani a tölgy és a bükk számára. Nehéz pedig azért, mert ha meghagyjuk a forduló végéig, a birtokos károsodik nagyon, mivel csekély értékű erdőt fog vágni; ha pedig most levágjuk, egyrészt nem fogjuk tudni a vékony anyagot értékesíteni, más-

*) L. Lippóczy Béla: Megfigyeléseim az elgyertyánosodásról. Erd. L. 1919. évi V. és VI. füzet.

részt a tuskók oly erősen fognak sarjadzani, hogyha nem vigyázunk és nem dolgozunk elég czéltudatosan és megfeszített erővel, ismét gyertyán nő a levágottnak helyén.

És én mégis igyekeznék a gyertyánfiatalosokat minél hamarabb visszaalakítani tölgyessé és bükkössé. Ha meghagyom a forduló végéig, akkor csak annyit fogok vágni, mint vágnék legtöbbször a bükkből, tölgyből, ha azokat most telepíteném. Például 80 éves gyertyán alig ad több fatömeget, mint 40 éves bükk vagy tölgy. A 30—40 éves gyertyános értékesítéséből pedig jelenleg bőven befolyznak az átalakítás költségei. A még fiatalabb gyertyánosokra látszólag rá kell fizetnünk, de csak látszólag, mert a helyükbe telepítendő tölgy vagy bükk azon időpontban, mikor a jelenlegi gyertyánfiatalos különben az üzemterv szerint vágásra kerülne, bőven behozza mennyiségével és minőségével az átalakításra fordított költséget.

Más kérdés az átalakítás kivitele. Itt igazán csak ernyedetlen munkával és kitartással lehet eredményre számítani. Közvetlen uton nem is tanácsos hozzáfogni, tudniillik úgy, hogy levágván a gyertyánt, mindjárt tölgyet vagy bükköt tegyünk helyébe, mert az előtörő gyertyánsarjak a kikelő tölgyet is, bükköt is nagyrészt előlnék. Hanem én a gyertyán levágása után száraz tavaszi időben lehetőleg felégetném a vágást. Ha a gyertyán még nagyon fiatal, hogy csak rőzsét ad, a levágott faanyagot is otthagynám és azzal együtt égetném fel az átalakítandó területet.

Lesz, aki ezzel szemben a törvényre hivatkozik, hogy erdőben tüzet rakni nem szabad. Lesz, aki a vágáségetést tulságos veszedelmesnek fogja mondani. Igaz, de ha az orvosnak döntenie kell, hogy betege örökre nyomorék maradjon-e, vagy egy bár veszedelmes, de nem okvetlenül halálos operációval ép emberré váljék, az orvos nem fog habozni az operációval. Csak kellő vigyázat és gondosság legyen meg az ilyen erdei operációnál, s akkor a veszedelem nem halálos. Az égetés által a tuskók sarjadzóképessége megbénul. A művelet ellen azt az érvet sem lehet felhozni, hogy elég a humusz, hiszen nem tartós, hanem leginkább futótüzzről van szó. Ha pedig a rőzsét is együtt égetjük, azt nem szükséges rakásokra hordani és úgy égetni. Esetleg úgy is meglehetne a dolgot csinálni, hogy egyik évben a rőzseanyagot el-

vágom és a tövel összefüggésben lehajtom. A tuskó ki fog sarjadzani, de nem erősen, mivel a levágott, de vele még kissé összefüggő törzs is elszí legalább tavasszal, kevés életnedvet. Később azután a régi törzs elszárad és a jövő tavaszig meg is szárad, úgy hogy könnyen ég. Megfelelő időben aztán az almot és rőzsét elégetve, vele megpörkölődnek a tuskók is és a sarjak elhálnak. A tuskó legalább is nehezen fog másodszor is kisarjadni, mert az alvó rügyek már tavaly kihajtottak.

Az így előkészített területre aztán nem tennék direkte tölgyet vagy bükköt, hanem beültetném fenyővel. Ezt először is télen látni lehet, amikor a nyáron át a magukat mégis felvert gyertyán-sarjakat le kell nyesegetni. Azután úgy a lucz-, mint az erdei- és feketefenyő elég gyorsan nőnek, hogy kellő védelemmel a gyertyán fölé kerekedjenek. És csak azután, mikor már 10 vagy 15 év alatt, jó talajon rövidebb idő alatt, a gyertyánt sikerült kiirtani, kezdeném a fenyvest tölgyessé, bükkössé átalakítani, ami már könnyebb munka lesz.

A feladat nehéz, roppant nehéz, de milliárdokról lévén szó, milliókat is érdemes rája áldozni, s majd a gyakorlat meg fogja mutatni a módokat, melyekkel az átalakítás legsikeresebben és legolcsóbban végezhető.

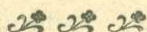
Kár, hogy ezen műveletek nem kezdődtek meg már most, a háboru óta, amikor az óriási fahiány és ennek folytán óriási árak kihasználásával a dolog sok helyen minden pénzbeli áldozat nélkül lett volna keresztülvihető.

Vissza kell még térnem a folyamatban levő elgyertyánosodáshoz. Hogy az miért és mi módon megy végbe, már leírtam. Itt még rá akarok mutatni egy-két momentumra, melyek bár akaratlanul, elősegítették eddig az elgyertyánosodást és még elő fogják segíteni, amíg az új erdőrendezési utasítással új szellem is nem költözik az erdőszetbe.

Az eddigi gazdasági tervekben a bükk és gyertyán egy kalap alatt, egy rovatban lett tárgyalva. Fatömegük együtt kiszámítva, legfeljebb olyan megjegyzések voltak az üzemtervekben, hogy „A gyertyánra vonatkozólag egygyel alacsonyabb minőségű termőhely fatömegei alkalmazandók”. Ez azért volt, mert nincs a gyertyánra vonatkozó fatermési táblánk, azután eddig egyik is,

másik is leginkább tűzifaképen szerepelt, tehát sok bírálat és latolgatás nélkül, a bükkfatermési táblát alkalmazták a gyertyánra is. És ezen egyforma elbírálás, hozzá az, hogy az üzemtervben a bükk és gyertyán-fatömegét ugyanazon rovatban, a bükkfatermési táblák alapján tüntetik ki, okozta akaratlanul is, hogy az erdő felujtásánál sem disztingváltunk eléggé a két fanem között.

Ezért én szükségesnek tartom, hogy az erdőgazdák figyelme felhivassék arra, hogy a jövőben az üzemtervekben a bükköt és gyertyánt külön rovatban kezeljék. Hogy azonban ez lehetséges legyen, szükséges, hogy a gyertyánról sürgősen fatermési tábla állíttassék össze. A fatermési táblától nagyon sokat remélek. Ha ugyanis azok, akik eddig nem sokat gondoltak a bükk és gyertyán fatermése közti különbséggel, látni fogják azt az óriási eltérést, mely a bükk és gyertyán-fatömege közt a normális vágatási korban van és kíváltként, ha a fatermési tábla a műfa-százalékot is fel fogja ölelni és ezt is összehasonlítja a bükkal, nem hiszem, hogy ne essenek gondolkodóba és ne igyekeznének a rájuk bízott erdőgazdaságot úgy vezetni, hogy a gyertyán a bükk és tölgy rovására legalább ezentul tért ne foglaljon.

Az erdőbirtok vagyonváltsága.

Az ország pénzügyeinek rendezése tudvalevően egymagában a jövedelmeknek bármily magas megadóztatása révén nem remélhető; magának a nemzeti vagyonnak egy részét kell a haza oltárán feláldozni, hogy az ország pénzvviszonyai javuljanak és némileg állandósuljanak is, ami a jövő közgazdasági fejlődés egyik legfőbb feltétele.

Ismeretes dolog, hogy a jelenlegi pénzügyminiszter, eltérően elődeitől és a külföldtől, nem a személyi, hanem a tárgyi adózás terén keresi e nehéz probléma megoldását, mert így bár némileg az igazságos megoszlás rovására, de gyorsabban eshetünk át a szomorú szükségességen, s hamarabb állanak be az adózás terén is megállapodott viszonyok, szemben az eddigi folytonos bizonytalansággal.